

Creus, p.81); 1184: «ultra flumen Iberi --- in Xerta -- et duas vineas in *Labar* (*Li.Fe.Ma.* I, 496); 1183: *Laber* (bis) en el text llatí, que en una trad. cat. de la 2a. meitat S.XIII apareix traduït com *Laber* i després com *Labre* (*BABL* VII, pp. 37, 38); 1184: «duas vineas in *Laberet* aliam de *Berchant*», donades, junt amb una heretat d'un Faranzone de Xerta, dellà Ebre.

1178: Berenguer, abat del Mon. de Benifassà, dóna unes terres en el lloc de *Laber*, en te. de Tortosa (Mtz. Fdo. *Doc.Val.ACA* I 712). L'amic Virgili ens dóna cita d'un doc. de l'arxiu de la Cat. de Tort., datat de 1157, on constaria com *Labar* i *Labre*, ultra Ebre, i encapçalat amb la forma *Llaver*. Com que l'antic terme de Tortosa incloïa fins cap a Benifassà, aquest indret seria ja d'aquella vall valenciana, i així podem identificar-hi un llogaret *Llaver*, que en el cens de 1602 figura amb 25 focs moriscos.⁶

Com que l'àrab vulgar retrotreia l'accent a la síl·laba penúltima quan era tancada o llarga, *al-abbâr* s'hi devia pronunciar *al-âbbâr* i d'aquesta forma pot venir el present *Lâber* / *Labar* / *Llâver*, car no és fàcil que vingui del part. actiu 'âbir 'travessant' o 'travesser'.

Són paronomàxies casuals altres semblances. *Leveria* que Sabarthès troba en un doc. de 1363, en te. Narbona (s.v. *Gazanachès*); «Mansus de *Leyvairia*» 1531, nom antic d'un llogaret, te. Polminhac (Amé, *Di. Top.Cantal*). Un *Labara*, que alguns han cregut ètimon d'un riu fr. *Lièvre*, per als quals veg. Holder (I, 88) i M.Lübke, (*Die Betonung im Gall.*, 50 n.2). També és dubtós que s'hi relacioni un cogn. *Llabària* que trobo afincat a Sta. Creu d'Horta i Sta. Coloma de Farners.

¹ Màrius Bru i Borràs, *Fulls d'Història de la vila de Tivissa i del seu territori antic*, que es publicà a Barcelona pocs anys abans.— ² Ens fiem de les formes del resum de Toda, erudit crític i tan savi com coneixedor del país; no tant de les d'altres: un d'entorn de 1770, parla de les *pinneas* de *Laveria* o «Serras *Laverie*» però sembla ser transcripció feta per Monfar d'un original perdut; n'hi ha ed. del P.Villan. (XX, 276), potser d'una còpia del P.Pascual, on això va darrere *Montisrubei*, *Pinnatels de Rubials* i seguit de *Fonte Albella*, *Pradel* --- » Font i Rius I, 197.7. — ³ Aquí el tipògraf va imprimir *b* per error en lloc del 'ain'. — ⁴ I partint de la idea de 'autoritat, crèdit', el participi *ma'bûr* és «authentique, notable», segons l'egipci Boqtor. — ⁵ Dozy, *Notice sur qq.mss.ar.* 1871, p.53; Huart, *Hist.Lit. Ar.* 204. — ⁶ Lapeyre, *Géo. de l'Esp. Morisque* p. 34, no sabent-ne més dades, proposava, a tort, veure-hi una *aldea La Lobera* del Castillo de Vilamalefa; però no hi lliga la forma ni la situació, car això ja és a l'alt Millars: a més de 100 k. de Benifassà i encara més de

Tortosa.

Llabià, V. *Llebià* *Llabuida*, V. *Llau*

LLAC

En el sentit de llot, fang enganxós i solatge fangós que es fa a les basses o a les terres humides i molladiues (*DECat.* v, 10b 49-11a).

Tros del Llac, partida del terme de Cambrils (Solsonès) (XXXVIII, 164.6).

Cabana (del) Llac, del terme de Solsona.

Serrat d'En Llac, del terme de Santa Coloma de Tuïr (Rosselló) (XXVII, 76.2).

Toll de la Llaca, partida del terme de Costur (Alcalatén) (XXIX, 11.24).

Mas de Llaques, del terme d'Aitona (Segrià).

Toll de Laquell, en el terme d'Aós-Civís (Pallars Sobirà) (XXXVII, 163.6).

De *Llac* sembla ser derivat *Llagària* pda. del te. de Confrides (al N. de Xixona XXX, 30.17); és també cogn. que registra a Castelló de la Ribera de Xúquer el *GGRVal.* vol. II, 115.

Llacai, V. *Lacai*

LLACERA i SALA-LLACERA

Llacera és el nom d'una partida de muntanya a la vall de Betesa (Alta Ribagorça). Es troba al costat del lloc anomenat *Lo Castellet*; on la gent del país ha anat sempre a cercar blocs de pedra picada per usar-la en la construcció de cases. A la vora hi ha dos barranquets, el de *Riato* i el de *Llacera*. Com que està dividida en trossos, es parla de la *Llacera de Franxo*, la *Llacera de Vilà*, la *Llacera de Franxuli*, la *Llacera de Jaumet*. Existeix també la *Font de Llacera*.

Devia trobar-se allà una «antiga vila de *Llacera*», amb alguna construcció de tipus defensiu, evocada pel topònim *Lo Castellet*.

PRON. PROP. laséra oït en nombroses ocasions a Betesa i als Molins. La documentació medieval ens en parla sovint.

DOC. ANT. 1007: «...concedimus illa ecclesia que est in comitatum Ripacorcense, in castro Vellasia, in villa *Lacera*» (*Cart.* Lavaix, 3, p.60); *1007*: «...donamus de illas decimas de *Lacera* de Palomera, et de Terratus ipsa tercia parte» (*Cart.* Lavaix, 69, p. 111)

L'any 1153 el comte Arnau Mir [de Pallars Jussà? de Tost?] publica a *Llacera* el testament de Pere Ramon d'Erill, davant de la viuda i els fills; diu així: «...die .xvi. kalendas septembris, feria .IIª., apud